

Alexander Sackers, burgemeester van 2003 tot 2008, kijkt uit over Eindhoven. Hij bedacht de term 'brainport' voor de hightechstad.

FOTO: VERSE BEELDWAREN, EINDHOVEN

Eindhoven Valley: hoe een dorp de slimste regio ter wereld werd

Eindhoven ondergaat een metamorfose. Op de fundamenten van de oude industrie ontwikkelt zich in hoog tempo een succesvolle hightechregio. Wat is het geheim van Brabants brainport?

Fred Bakker

Je zou het bijna vergeten in deze tijden van eurocrisis en een derde recessie binnen vijf jaar, maar het gaat goed met de Nederlandse industrie. En als je de ontwikkelingen in de hightechregio Eindhoven als graadmeter zou nemen, dan gaat het zelfs heel goed.

Het succes van de Brabantse brainport wordt vooral in het buitenland opgemerkt. Eindhoven werd in 2011 door de onafhankelijke Amerikaanse denktank Intelligent Community Forum uitgeroepen tot 'slimste regio ter wereld'. En alsof dat nieuws nog niet feestelijk genoeg is, kwam eind vorig jaar nog eens het bericht dat het gerenommeerde zakenblad Fortune Eindhoven heeft opgenomen in een lijstje van zeven steden die de kwaliteiten hebben om uit te groeien tot een tweede Silicon Valley.

Inmiddels is het ook boven de grote rivieren duidelijk geworden dat de traditionele aanjagers van de Nederlandse economie, de Rotterdamse haven en de Amsterdamse regio inclusief Schiphol, gezelschap hebben gekregen van een derde turbomotor die op volle toeren draait. Brabant neemt inmiddels een kwart van de Nederlandse export voor zijn rekening, terwijl de provincies Noord-Holland en Zuid-Holland ieder blijven steken op een aandeel van ruim een vijfde.

Dat in de Randstad de waardering groeit voor de prestaties in Eindhoven blijkt uit het tweedaags festival dat in februari in het Amsterdamse Paradiso werd georganiseerd onder de pakkende titel 'Het Wonder van Eindhoven'. Volgens de organisatoren is 'Eindhoven vandaag de dag nog steeds een symbiose van bedrijfsleven, wetenschap, kunst en cultuur.' Maar toen eind februari wethouder Carolien Gehrels bij BNR zei dat ze Amsterdam in het buitenland het liefst zou willen betitelen als 'Eindhoven-Noord', was dat voor veel bewoners van de hoofdstad een stap te ver.

De reacties uit Amsterdam op de suggestie van Gehrels laten vooral zien welk superieur zelfbeeld er in de Randstad heerst. Eindhoven wordt nog steeds gezien als minder (waardig). Dat beeld heeft de Brabantse stad ook lange tijd van zichzelf gehad. En de stemming werd er niet beter op toen de industriële trots DAF in 1996 werd verkocht aan het Amerikaanse Paccar en Philips in 1998 het hoofdkantoor naar Amsterdam verplaatste.

Maar er waren ook mensen in Eindhoven die zich niet neerlegden bij de slachtoffersrol en een ambitieuze visie op de regio ontvouwden. De Brabantse stad moest uitgroeien tot een hightechsector, zo was de boodschap. Silicon Valley werd nog niet genoemd, maar de goede verstaander las dit wel in het manifest dat rond 2000 in Eindhoven circuleerde.

Deze boodschap kwam niet uit de lucht vallen. De opstellers ervan zagen dat een aantal spin-offs van Philips, waaronder ASML, veelbelovend waren. En dat in de bedrijven rond de oude maakindustrie spelers ontstonden die de ambachtelijke kunde uit de mechanica gingen verbinden met de technologische kennis uit de fysica. Oude machinefabrieken, die onderdeel waren van Philips en Te Strake, groeiden uit tot de huidige toeleveranciers VDL en NTS.

Het manifest bracht een discussie in de regio op gang. Overheid, bedrijfsleven en de TU Eindhoven sloegen bruggen en zetten de deur naar de wereld open. Vrijblijvendheid maakte plaats voor betrokkenheid en zelfbewustzijn. Waar Brabant voorheen Den Haag nog verweet de geldbuidel alleen te laten rinkelen voor de Randstad, groeide nu het inzicht dat de kracht in eigen kring gevonden moest worden. Het gebrek aan geld bleek een prima uitgangspunt voor nieuwe vormen van samenwerking tussen de 22 gemeenten in de regio, tussen grote en kleine bedrijven en voor het gezamenlijk uitvoeren van internationaal onderzoek.

Ambitie, toponderwijs, innovatie en nieuwe vormen van samenwerken waren de succesfactoren. Althans: dit model werkte in Eindhoven. Want iedere regio die zichzelf heruitvindt, heeft zijn eigen kenmerken – en die details bepalen vaak het verschil tussen falen en slagen.

Turbomotor
Een kwart van de Nederlandse export komt nu uit Brabant: meer dan uit Noord- of Zuid-Holland

Samenwerking
Overheden, bedrijven en de TU Eindhoven sloegen bruggen en zetten de deur naar de wereld open

Lees verder op pagina 2-3

